

Metodika analytické a strategické části RPSS ČB

doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.
Zdravotně sociální fakulta JU
Katedra sociální práce
lkozlova@zsf.jcu.cz

Sociální analýza území SO ORP České Budějovice (ČB a 78 obcí)

- Sociodemografická analýza
- Monitoring sociálních služeb a jejich poskytovatelů
- Zjišťování potřeb a názorů poskytovatelů sociálních služeb
- Analýza potřeb a přání uživatelů sociálních služeb
- Zjišťování potřeb a názorů zadavatelů sociálních služeb
- Zjišťování názorů občanů

Sociodemografická analýza (SDA)

České Budějovice + 78 obcí (SO ORP ČB)

Demografická data – zohlednění specifických demog. charakteristik

- území se definuje a popíše polohou, rozlohou, počtem obyvatelstva, specifickými znaky, kterými se liší atd.
- průměrný věk, zastoupení dětské složky, zastoupení obyvatel v seniorském věku
- ekonomická aktivita obyvatel
- nezaměstnanost a její vývoj – nezaměstnaní podle věku, vzdělání, pohlaví, délka nezaměstnanosti, problémové skupiny nezaměstnaných
- sociální zabezpečení – důchody (starobní, invalidní, vdovské a vdovecké atd.)
- příspěvek na péči
- kriminalita (trestná činnost, přestupky)
- sociálně patologické jevy atd.

 OPERAČNÍ PROGRAM
 LIDSKÉ ZDROJE
 A ZAMĚSTNANOST

Sociodemografická analýza (SDA)

PS Služby pro děti a mládež

- Monitoring potřebnosti nízkoprahových zařízení.
- Monitoring potřeb domů na půl cesty.
- Monitoring potřeb sociálněaktivizační služby.

PS Poradenství

- Počet nařízených exekucí za poslední 2-3 roky.
- Výživné – vymáhání dluhu na výživném – jak je úspěšné (resp. neúspěšné).
- Analýza přistěhovaných do SO ORP z hlediska národnostních menšin.
- Počet vyloučených lokalit v Českých Budějovicích a jejich charakteristika.

PS Služby pro osoby v přechodné sociální krizi

- Počet klientů v evidenci oddělení hmotné nouze.
- Počet dlouhodobě nezaměstnaných osob.
- Počet domácností žijících na hranici životního minima – vývoj za poslední 3 roky.
- Počty osob v dluhové pastí.

Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

 OPERAČNÍ PROGRAM
 LIDSKÉ ZDROJE
 A ZAMĚSTNANOST

Sociodemografická analýza (SDA)

PS Služby pro osoby závislé nebo ohrožené závislostí na návykových látkách

- Vývoj nemocnosti hepatitis C na území SO ORP České Budějovice.
- Vývoj trestné četnosti v kontextu s užíváním omamných látek (včetně majetkové trestné činnosti a nedovolené výroby opiátů).

PS Služby pro osoby se zdravotním znevýhodněním

- Počty osob se zdravotním znevýhodněním.
- Počty podporovaných a chráněných míst, chráněných dílen.
- Počty dětí SZP opouštějící speciální školství do 26 let věku (s výhledem cca 5 let) a zařízení ústavní péče.
- Incidence osob s psychiatrickou diagnózou.

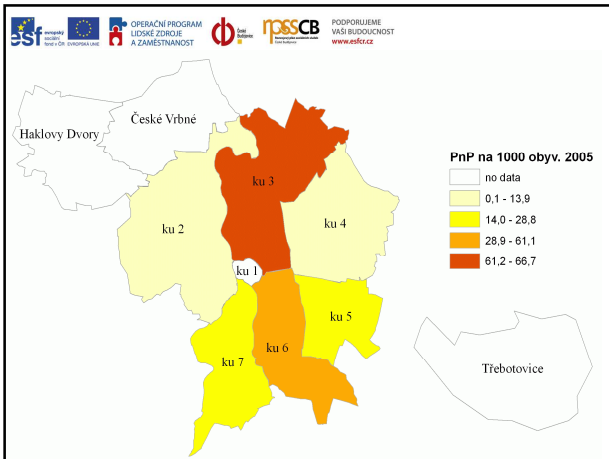
Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

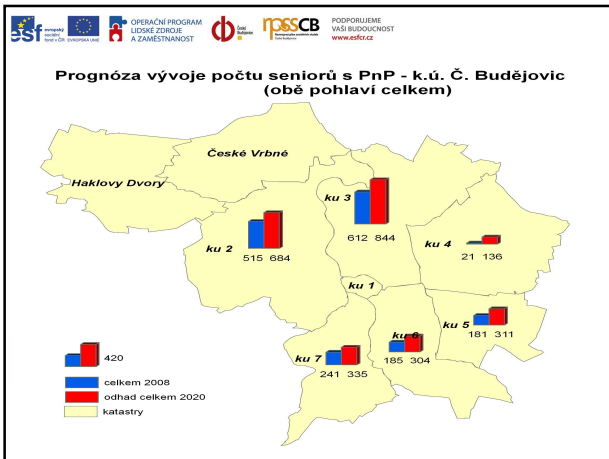

 OPERAČNÍ PROGRAM
 LIDSKÉ ZDROJE
 A ZAMĚSTNANOST

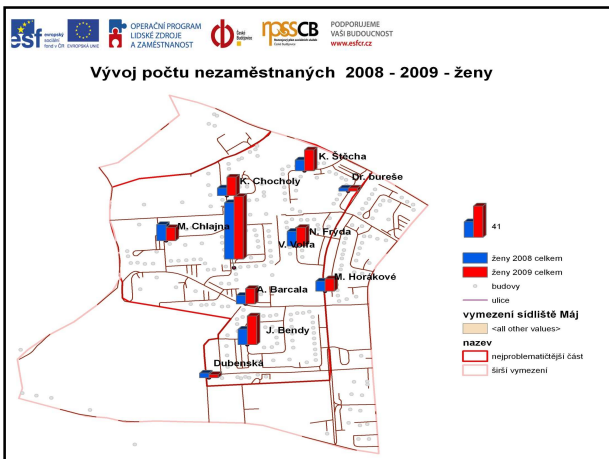
Sociodemografická analýza (SDA)

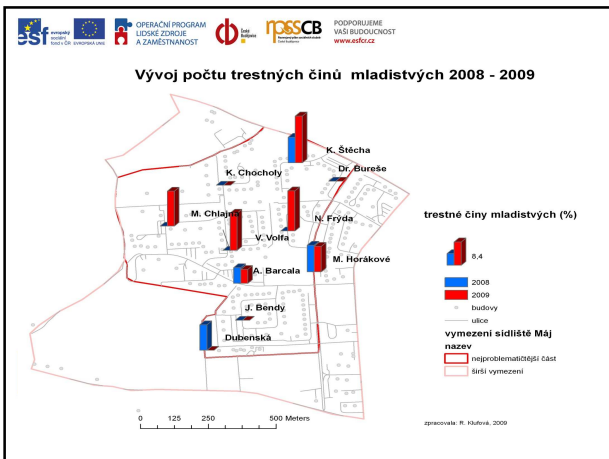
- **Sekundární zdroje dat** – již zpracované studie a dokumenty za dané území (plány rozvoje SS, strategické plány, ekonomické nebo sociální studie apod.)
- Uvádět u všech údajů **zdroj** a k jakému **časovému horizontu** se vztahují (např. k 31.12.2011)
- Je vhodné v souvislosti s potřebou komparace dat s daty na celostátní, krajské úrovni, uvádět data v hodnotách, které budou kompatibilní s celostátními, krajskými údaji
- **Členit podle jednotlivých městských částí (popř. SO)** – přirozený vývoj městských částí zapřičinil kumulaci některých sociálních skupin do jedné městské části
- Vhodně zpracování v podobě map, pokud se jedná o větší územní celky (např. v GIS ARCEUWE)

Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

Monitoring sociálních služeb a jejich poskytovatelů

- registr poskytovatelů SS
- poskytovatelé součástí pracovních skupin
- jaké SS a pro koho na vybraném území
- finance, dostupnost

npssCB
Rozvojový plán sociálních služeb
České Budějovice

Analýzy potřeb a přání uživatelů sociálních služeb

- výhradně na zjišťování potřeb uživatelů sociálních služeb a ne veřejnosti
- nejslabší článek analytické části plánů sociálních služeb
- spolupráce s poskytovateli služeb
- informace z předchozích plánů sociálních služeb v SO ORP ČB
- informace získané od zástupců uživatelů, zadavatelů a poskytovatelů v jednotlivých pracovních skupinách
- obecně známé problémy a potřeby uživatelů

npssCB
Rozvojový plán sociálních služeb
České Budějovice

 PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
www.esf.cz

Zjišťování potřeb a názorů obcí v SO ORP ČB

- Seznámit starosty obcí s RPSS
- Dotazník
- Osobní konzultace

 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

 PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
www.esf.cz

Zjišťování názorů široké veřejnosti na území SO ORP ČB

- anketní šetření prostřednictvím webových stránek MM České Budějovice
- průzkum široké veřejnosti – oslovení cca 3 000 osob v SO ORP ČB
- veřejné připomínkování

 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

 PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
www.esf.cz

Zpracování dat

- komparace dat z SDA, od obcí, poskytovatelů, uživatelů, široké veřejnosti
- demografické prognózy, počty osob v cílové skupině
- které proměnné je vhodné mezi sebou porovnat – nastavení od jednotlivých pracovních skupin

např. počet poskytovatelů SS (kapacita) x území x počet uživatelů x potřeba

- výchozí materiál pro SWOT analýzu (strategickou část plánu)

 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

Strategické plánování – SWOT analýza

- informace z **terénního sběru dat** a z dat zpracovaných v **SDA** území SO ORP České Budějovice
- trendy** – trend, prognózy (nárůst/pokles/stabilní stav)
- stávající služby** - jaké sociální služby existují na území SO ORP České Budějovice v současné době pro sledovanou cílovou skupinu
- potřeby** - jaké potřeby mají lidé z cílové skupiny
- překážky** - s jakými překážkami a problémy se potýkají lidé z cílové skupiny

Rozvojový plán sociálních služeb
České Budějovice

Strategické plánování – SWOT analýza

SWOT analýza = shrnutí vnějších a vnitřních faktorů ovlivňujících poskytování sociálních služeb pro vybranou cílovou skupinu

Pomocné otázky pro silné stránky:
 Na čem můžeme stavět?
 Na co můžeme být pyšní?
 V čem se daří spolupracovat?

Pomocné otázky pro slabé stránky:
 Co je potřeba řešit?
 Na co se zapomíná?
 Co by se mělo zlepšit?

Rozvojový plán sociálních služeb
České Budějovice

SWOT analýza - příklad

	Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
Analýza vnitřního stavu systému sociálních služeb v SO ORP ČB	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kvalifikovaní odborníci v sociální práci ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nevhodná provozní doba poskytované služby ✓ absence sociální služby
Analýza vnějších okolností, které ovlivňují systém sociálních služeb v SO ORP ČB	<ul style="list-style-type: none"> ✓ možnost získání akreditace pro vzdělávání pracovníků ✓ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ sociální exkluze některých skupin ✓

Rozvojový plán sociálních služeb
České Budějovice

 PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
 www.esf.cz

SWOT a priority

- pracovní skupina vyplní libovolný počet faktorů do každé ze čtyř oblastí SWOT (silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby)
- stanoví důležitost pro jednotlivé faktory (nejvíce důležité a méně důležité) a seřadí faktory podle důležitosti
- priority vymezují oblasti, témata a problémy, kterými je nutné se zabývat v plánovacím procesu
- stanovují základní směry, které se naplňují opatřeními a aktivitami
- **náhled (neprosazovat vlastní zájmy)**

 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

 PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
 www.esf.cz

SWOT a metoda stanovení priorit

Brainstorming = konfrontace názorů diskutujících a jejich modifikace vzájemným ovlivňováním členy skupiny.
Cíl = najít nové pohledy na řešení daného problému a zvolit řešení.

Základní charakteristika:

- typ skupinové diskuse, které se účastní nejčastěji experti (členové PS)
- manažerem PS řízený rozhovor na téma týkající se stanovení priorit pro danou oblast sociálních služeb
- diskutující mají s diskutovaným problémem osobní zkušenost
- maximálně 2 - 3 hodiny
- nápady se necenzurují a všechny se zaznamenávají
- následuje vyhodnocení a zpracování získaných nápadů => řešení

 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

 PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
 www.esf.cz

Příklad

```


    graph TD
      P1[Priorita 1  
Vytvoření poradenského a informačního  
systému o SS v SO ORP ČB] --> O1.2[Opatření 1.2  
Aktualizace Průvodce sociálními službami]
      O1.2 --> A1.2.1[Aktivita 1.2.1  
Sběr dat od poskytovatelů sociálních služeb, registr poskytovatelů]
      A1.2.1 --> A1.2.2[Aktivita 1.2.2  
Tisk a distribuce katalogu]
  
```


 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

 OPERAČNÍ PROGRAM
 LIDSKÉ ZDROJE
 A ZAMĚSTNANOST

Sběr dat od poskytovatelů

- **nekompatibilita dat** - vykazování kapacit u jednotlivých sociálních služeb
- **nejednotný způsob vykazování**
 Například u pobytových služeb (azylových domů, domovů pro seniory...) je u některých vyjádřena kapacita počtem klientů, jinde počtem lůžek.
Ambulantní sociální služby - ukazatele vyjádřené počtem intervencí a počtem kontaktů.
- **shodné ukazatele kapacit** u jednotlivých služeb – kompatibility a validní komparace

 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

 OPERAČNÍ PROGRAM
 LIDSKÉ ZDROJE
 A ZAMĚSTNANOST

Sběr dat od poskytovatelů

- **počet uživatelů služby** = počet osob, kterým byla služba v roce poskytnuta
- **kontakt** = metoda poskytnutí služby, která z hlediska času zabere max. 10 minut
- **intervence** = metoda poskytnutí služby, která z hlediska času zabere více než 30 minut
- **hovor** = jeden kontakt s uživatelem pomocí telefonu, a to pouze u služby „telefonická krizová pomoc“

 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice

 OPERAČNÍ PROGRAM
 LIDSKÉ ZDROJE
 A ZAMĚSTNANOST

Děkuji za pozornost.

 Rozvojový plán sociálních služeb
 České Budějovice
